

חג החנוכה - הצעות לנושאי שיעור בחט"ע

לפניכם הצעות לנושאי שיעור תיאורטיים ברוח חג החנוכה, מהם גם תוכלו לקחת רעיונות לתהליכי יצירה.

עיקרון ההתווספות

חג החנוכה מתאפיין בעיקרון של התווספות אשר בכל יום נוסף נר עד להשלמת 8 נרות.

טרישה בראון (1936-2017) נחשבת לאחת מהדמויות החשובות של מפץ המחול הפוסט-מודרני שהוביל מרס קנינגהם במהלך שנות ה-60. היא ואמנים שפעלו באותה תקופה מתוך תפיסה אחרת מזו הקלאסית על המחול, מתחו את גבולות המחול המודרני, כופפו את חוקיו, ושינו את פניו לנצח. במהלך שנות פעילותה העלתה בראון מעל 100 יצירות מחול וזכתה בפרסים רבים וחשובים.

להרחבה אודות המחול הפוסט מודרני וטרישה בראון (חלק ב') - [ראו כאן](#)

1971 "הצטברות" (Accumulation) - מבוצעת בעמידה ונפתחת בתנועה אחת: סיבוב אגרוף ימין באגודל זקור החוזר מספר פעמים. התנועה הבאה באגודל שמאל ועם התפתחות הריקוד משולבות עוד ועוד תנועות תמציתיות של האגן, הראש והרגל. בגרסה הראשונית עבדה בראון עם מוזיקה אך זנחה אותה ולעיתים סיפרה סיפור מילולי על היצירה תוך כדי ביצועה.

לצפייה בקטע מהיצירה - [לחצו כאן](#)

אור

חג החנוכה הוא אחד מחגי האור שמתרחשים במסורות השונות סביב היום הקצר בשנה ב-21.12.23.

אלווין ניקולאיס (1912-1993), הכוריאוגרף, המעצב והמלחין של יצירותיו, משנה את צורת הגוף של רקדניו על ידי שימוש בחומרים מגוונים. משלב צליל ותאורה היוצרים דימויים מופשטים שממזגים את נושא היצירה עם העיצוב לעבודות תיאטרליות.

1982 "בריכה" (Pond) - מדיה מעורבת של סאונד, הקרנות אור וכוריאוגרפיה. זוהי הפנטזיה עדינה, חזיונות ילדות, מבט על העולם בצורה מופשטת.

לצפייה ביצירה Pond - [לחצו כאן](#)

1985 "מצרף" (Ceucible) - איברי הרקדנים מופיעים ונעלמים מאחורי מראה שיוצרת אשליה. הם מוארים באפקטים שונים של צבעים והקרנת שקופיות. מופיעות אצבעות, ואחריהן ידיים, ואז אמות הידיים, מוארות

באור אדום. מאוחר יותר, תורן של הגפיים התחתונות שמוארות בדפוסי זברה מוקרנים. ניתן דרור לדמיון הצופים ולפרשנות חופשית.

[לחצו כאן](#) - לצפייה בקטע מתוך היצירה

לואי פולר (1862-1928) רקדנית וכוריאוגרפית מחלוצות המחול המודרני בארה"ב. סקרנותה לגבי אור הובילה אותה ליצור קשרים על כל מי שרק יכול היה לסייע לה. היא מבקרת במעבדה של תומס אדיסון ולומדות אודות שימוש במלחים רדיואקטיביים, בחומרים זרחניים וקרני X. היא הטמיעה את הידע הזה בתלבושת המרהיבה שפיתחה מבד משי. פולר הייתה הראשונה שהשתמשה בתאורה באופן אמנותי ועקבי. היא יצרה אפקטים של צבע ואור בעזרת ניסויים רבים באפשרויות של תאורת במה מכיוונים רבים. הייתה מפזרת מראות ופוערת ברצפה חורים שקופים על מנת לשחק עם קרני האור והצבע.

1891 "הסרפנטינה" (The Serpentine Dance) - בשמלה גדולה עשויה משי לבן, שמוטות במבוק תפורים לפני שרווליה – היא יוצרת תנועה מופשטת לצלילי מוסיקה קלאסית, כש 27! טכנאי תאורה צובעים מרחוק את שמלתה.

[לחצו כאן](#) - לצפייה

דויד פרסונס (1959) כוריאוגרף ורקדן האמריקאי. רקד בלהקת המחול של פול טיילור. בשנת 1987 ייסד להקת מחול הנושאת את שמו שהופיע בכל העולם. פרנסונס יצר כוריאוגרפיות ללהקות שונות בעולם, ביניהן שלוש יצירות להקת המחול בת שבע. הוא מרצה על מחול ומנחה סדנאות והוענקו לו שלל תארים ופרסים.

1982 "נתפס" (Caught) - עבודת סולו מתריסה מול כוח המשיכה. מיזוג עוצר נשימה של אמנות וטכנולוגיה הדורשת תזמון של שבריר שנייה וסיבולת אתלטית. האפקט הוא השעיה של משקל בו נראה שהרקדן עף באוויר בחופשיות לפני שהוא חוזר בקסם לנוח במרכז הבמה.

[לחצו כאן](#) - לצפייה בקטע מתוך היצירה

יצירות מחול עכשוויות המשלבות אפקטים וויזואליים של אור

על ידי שימוש באור והקרנה של ווידאו ארט נוצר עניין בימתי מרהיב. לצפייה בדוגמאות:

[Amazing Dance and Video Mapping Performance](#)

[Pixel - extraits](#)

[Intensional Particle - short](#)

[Dancing with light | Quixotic Fusion](#)

סביבון

נ, ג, ה, פ – ארבע אותיות שהוטבעו על הסביבון, המשחק המזוהה ביותר עם חג החנוכה, שאוצרות בתוכן את הסיפור על הצורך היווני אנטיוכוס למול הצלחתם של המכבים להביס את האויב הצר על ירושלים.

ריקוד הסביבון מכתב תנועה לביצוע- [ראו כאן](#)

מוסיקה למחול

האורטוריה "יהודה המכבי" של הנדל והשיר "הבה נרימה" של לוי קיפניס

אֹרְטוֹרִיָּה (Oratorio) היא למעשה אופרה דתית, העלילה נכתבה כך שתתאים לביצוע כנסייתי בחגים הנוצריים. האורטוריה נוצרה כמעט במקביל לאופרה ולקנטטה והיא נמצאת ביניהן. המשותף לאופרה ולאורטוריה הם אריות סולו, רציטיבים, מקהלות והרכבים ווקאליים והעלילה היא דרמטית אך בניגוד לאופרה, האורטוריה אינה מציגה את העלילה אלא "מספרת" עליה, כמרומז משמה, אין תפאורות ותלבושות, המשחק מינימלי בין הסולנים בלבד, והמקהלה ניצבת מאחור ואינה לוקחת חלק בעלילה פרט לשירה.

הַבָּה נְרִימָה הוא שמו הנפוץ של שיר לחג החנוכה מאת לוי קיפניס. את השיר כתב קיפניס (1936), והוא העניק לו את השם "חג הניצחון". השיר הוא חלק ממחזה לילדים בשם זה. השיר נכתב לצילי קטע מפורסם מהאורטוריה "יהודה המכבי" (1745) שהלחין גאורג פרידריך הנדל. קיפניס כתב מילים חדשות לשיר זה, שהקשרן, כמו נושא הקטע המקורי מן האורטוריה, הוא המכבים.

מילים : לוי קיפניס
לחן : גיאורג פרידריך הנדל
כתיבה : תרצ"ו

הַבָּה נְרִימָה
יָס וַאֲבוֹקָה -
יַחַד פֶּה נְשִׁירָה
שִׁיר-הַחֲנֻכָּה.

מִכְּבִּים אֲנַחְנוּ,
דָּגְלָנוּ רָם, נְכוֹן,
בְּיָנִים נְלַחֲמָנוּ
וְלָנוּ הַנִּצְחוֹן.

פָּרַח אֶל פָּרַח
זָר גָּדוֹל נִשְׁזָר,
לְרֹאשׁ הַמְּנַצֵּחַ,
מִכְּבִּי גְבוּר.